

LICEUL "REGINA MARIA" DOROHOI	PROCEDURĂ OPERAȚIONALĂ	Ediția: I-a
	COMBATEREA DISCRIMINĂRII ÎN SALA DE CLASĂ	Revizia 0
	Cod: P.O. 154	Exemplar nr. 1

Nr. înreg. ____ / _____

PROCEDURĂ OPERAȚIONALĂ

COMBATEREA DISCRIMINĂRII ÎN SALA DE CLASĂ

P.O. 154

Ediția: I-a, 20.10.2023, Revizia 0

LICEUL "REGINA MARIA" DORHOI	PROCEDURĂ OPERAȚIONALĂ	Ediția: I-a
	COMBATEREA DISCRIMINĂRII ÎN SALA DE CLASĂ	Revizia 0
	Cod: P.O. 154	Exemplar nr. 1

1. Lista responsabililor cu elaborarea, verificarea și aprobarea ediției sau, după caz, a reviziei în cadrul ediției procedurii documentate

Nr. Crt	Elemente privind responsabilii/ operațiunea	Numele și prenumele	Funcția	Data	Semnătura
1	2	3	4	5	6
1.1	Elaborat	Rotariu Anișoara	Membru Comisie Violentă	16.10.2023	
1.2	Elaborat	Mihoc Elisabeta - Mihaela	Membru Comisie Violentă	16.10.2023	
1.3	Elaborat	Sandu Mariana	Membru Comisie Violentă	16.10.2023	
1.4	Verificat	Gheorghită Geanina - Paula	Președinte Comisie Violentă	18.10.2023	
1.5	Aprobat	Bolohan Gabriela	Director	20.10.2023	

2. Situația edițiilor și a reviziilor în cadrul edițiilor procedurii

Nr. Crt	Ediția sau, după caz, revizia în cadrul ediției	Componenta revizuită	Modalitatea reviziei	Data de la care se aplică prevederile ediției sau reviziei ediției
1	2	3	4	5
2.1	Ediția I-a			20.10.2023
2.2	Revizia 0			

3. Lista cuprinzând persoanele la care se difuzează ediția sau, după caz, revizia din cadrul ediției procedurii

Nr. Crt	Scopul difuzării	Ex. nr.	Compartiment	Funcția	Nume și prenume	Data primirii	Semnătura
1	2	3	4	5	6	7	8
3.1	Informare / Aplicare		Didactic	Membru Comisie Violentă	Rotariu Anișoara	20.10.2023	
3.2	Informare / Aplicare		Didactic	Membru Comisie Violentă	Mihoc Elisabeta - Mihaela	20.10.2023	
3.3	Informare / Aplicare		Didactic	Membru Comisie Violentă	Sandu Mariana	20.10.2023	
3.4	Aprobare		Didactic	Director	Bolohan Gabriela	20.10.2023	
3.5	Verificare		Didactic	Președinte Comisie Violentă	Gheorghită Geanina - Paula	20.10.2023	
3.6	Arhivare		Didactic	Secretar CEAC	Andrioe Viorel		

LICEUL "REGINA MARIA" DOROHOI	PROCEDURĂ OPERAȚIONALĂ	Ediția: I-a
	COMBATerea DISCRIMINĂRII ÎN SALA DE CLASĂ	Revizia 0
	Cod: P.O. 154	Exemplar nr. 1

4. Scopul procedurii

4.1. Stabilește modul de realizare a activității, compartimentele și persoanele implicate

Prezenta procedură are scopul de a furniza cadrelor didactice din unitatea de învățământ un instrument-suport util în identificarea situațiilor de discriminare și combaterea acestora în sala de clasă.

4.2. Dă asigurări cu privire la existența documentației adecvate derulării activității

4.3. Asigură continuitatea activității, inclusiv în condiții de fluctuație a personalului

4.4. Sprijină auditul și/sau alte organisme abilitate în acțiuni de auditare și/sau control, iar pe director, în luarea deciziei

4.5. Alte scopuri

LICEUL "REGINA MARIA" DOROHOI	PROCEDURĂ OPERAȚIONALĂ	Ediția: I-a
	COMBATerea DISCRIMINĂRII ÎN SALA DE CLASĂ	Revizia 0
	Cod: P.O. 154	Exemplar nr. 1

5. Domeniul de aplicare

5.1. Precizarea (definirea) activității la care se referă procedura operațională:

Prevederile prezentei proceduri se aplică de către personalul unității de învățământ și se referă la combaterea fenomenului discriminării în sala de clasă.

5.2. Delimitarea explicită a activității procedurate în cadrul portofoliului de activități desfășurate de unitate:

Activitatea este relevantă ca importanță, fiind procedurată distinct în cadrul unității.

5.3. Listarea principalelor activități de care depinde și/sau care depind de activitatea procedurată:

De activitatea procedurată depind toate celelalte activități din cadrul unității, datorită rolului pe care această activitate îl are în cadrul derulării corecte și la timp a tuturor proceselor.

5.4. Listarea compartimentelor furnizoare de date și/sau beneficiare de rezultate ale activității procedurate:

5.4.1. Compartimente furnizoare de date:

- Toate compartimentele.

5.4.2. Compartimente furnizoare de rezultate:

- Toate compartimentele.

5.4.3. Compartimente implicate în procesul activității:

- Didactic.

LICEUL "REGINA MARIA" DOROHOI	PROCEDURĂ OPERAȚIONALĂ	Ediția: I-a
	COMBATERICA DISCRIMINĂRII ÎN SALA DE CLASĂ	Revizia 0
	Cod: P.O. 154	Exemplar nr. 1

6. Documente de referință

6.1. Reglementări internaționale:

- Nu este cazul.

6.2. Legislație primară:

- Ordinul nr. 4183/2022 pentru aprobarea Regulamentului-cadru de organizare și funcționare a unităților de învățământ preuniversitar, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea învățământului preuniversitar nr. 198/2023;
- Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, cu modificările și completările ulterioare;
- Ordonanța nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare;
- Ordinul nr. 6134/2016 privind interzicerea segregării școlare în unitățile de învățământ preuniversitar.

6.3. Legislație secundară:

- Ordin nr. 600/2018 privind aprobarea Codului controlului intern managerial al entităților publice Publicat în Monitorul Oficial, Partea I nr. 387 din 07.05.2018;
- Instrucțiunea nr. 1/2018 din 16 mai 2018 privind aplicarea unitară la nivelul unităților de învățământ preuniversitar a Standardului 9 - Proceduri prevăzute în Codul controlului intern managerial al entităților publice, aprobat prin Ordinul secretarului general al Guvernului nr. 600/2018;
- Ghidul practic pentru profesori pentru Combaterea discriminării în clasă, realizat de Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării și Institutul pentru Politici Publice.

6.4. Alte documente, inclusiv reglementări interne ale unității:

- Regulamentul de organizare și funcționare al unității;
- Regulamentul Intern al unității;
- Decizii ale Conducătorului unității;
- Circuitul documentelor;
- Alte acte normative.

LICEUL "REGINA MARIA" DOROHOI	PROCEDURĂ OPERAȚIONALĂ	Ediția: I-a
	COMBATEREA DISCRIMINĂRII ÎN SALA DE CLASĂ	Revizia 0
	Cod: P.O. 154	Exemplar nr. 1

7. Definiții și abrevieri

7.1. Definiții ale termenilor:

Nr. Crt	Termenul	Definiția și / sau, dacă este cazul, actul care definește termenul
1	2	3
7.1.1	Procedură documentată	Modul specific de realizare a unei activități sau a unui proces, editat pe suport de hârtie sau în format electronic; procedurile documentate pot fi proceduri de sistem și proceduri operaționale;
7.1.2	Procedură de sistem (procedură generală)	Describe un proces sau o activitate care se desfășoară la nivelul entității publice aplicabil/aplicabilă majorității sau tuturor compartimentelor dintr-o entitate publică;
7.1.3	Procedură operațională (procedură de lucru)	Procedură care descrie un proces sau o activitate care se desfășoară la nivelul unuia sau mai multor compartimente dintr-o entitate, fără aplicabilitate la nivelul întregii entități publice;
7.1.4	Document	Act prin care se adevărește, se constată sau se preconizează un fapt, se conferă un drept, se recunoaște o obligație respectiv text scris sau tipărit inscripție sau altă mărturie servind la cunoașterea unui fapt real actual sau din trecut;
7.1.5	Aprobare	Confirmarea scrisă, semnătura și datarea acesteia, a autorității desemnate de a fi de acord cu aplicarea respectivului document în organizație;
7.1.6	Verificare	Confirmare prin examinare și furnizare de dovezi obiective de către autoritatea desemnată (verificator), a faptului că sunt satisfăcute cerințele specificate, inclusiv cerințele Comisiei de Monitorizare;
7.1.7	Bullying	Comportamentul de tip bullying este vătămarea repetată, cu intenție a unei persoane sau a unui grup de către o altă persoană sau un alt grup care implică un dezechilibru de putere (persoana sau grupul care inițiază vătămarea se simte omnipotent(ă), în timp ce persoana sau grupul care este vătămat(ă) se simte neajutorat(ă));
7.1.8	Presedinte Comisie Violenta	Presedinte Comisia pentru prevenirea și eliminarea violenței, a faptelor de corupție și discriminării în mediul școlar și promovarea interculturalității;
7.1.9	Membru Comisie Violenta	Membru Comisia pentru prevenirea și eliminarea violenței, a faptelor de corupție și discriminării în mediul școlar și promovarea interculturalității.

7.2. Abrevieri ale termenilor:

Nr. Crt	Abrevierea	Termenul abreviat
1	2	3
7.2.1	P.S.	Procedură de sistem
7.2.2	P.O.	Procedură operațională
7.2.3	E	Elaborare
7.2.4	V	Verificare
7.2.5	Ap.	Aplicare
7.2.6	Ah.	Arhivare

LICEUL "REGINA MARIA" DOROHOI	PROCEDURĂ OPERAȚIONALĂ	Ediția: I-a
	COMBATEREA DISCRIMINĂRII ÎN SALA DE CLASĂ	Revizia 0
	Cod: P.O. 154	Exemplar nr. 1

8. Descrierea procedurii

8.1. Generalități:

Educația de calitate și nediscriminarea sunt din ce în ce mai recunoscute ca esențiale pentru asigurarea drepturilor omului în întreaga lume, eliminarea sărăciei, abordarea eficientă a problemelor legate de schimbările climatice și realizarea dezvoltării durabile. Statele abordează inegalitățile în educație adoptând strategii naționale de nediscriminare și egalitate, implementând reforme legislative și lucrând pentru a crea școli incluzive, curricule și medii de învățare sensibile la nediscriminare.

Fiecare ființă umană are dreptul la drepturile omului, consacrate în dreptul internațional, care includ:

- dreptul la egalitate;
- libertatea de exprimare și de opinie;
- libertatea de gândire, conștiință și religie;
- drepturi economice, sociale și culturale;
- dreptul la educație.

Experiența discriminării poate împiedica în mod semnificativ învățarea elevilor, le poate diminua performanța academică și, de multe ori, îi poate forța să abandoneze școala din cauza traumei, fricii, rușinii sau a umilinței. Discriminarea poate avea loc în cadrul unității și există momente în care cadrele didactice sunt, de fapt, autorii acestor diferite forme de violență, hărțuirea în orice formă a ei este, în special, forma discriminării cu care se confruntă elevii în mod obișnuit în viața școlară de zi cu zi. Hărțuirea poate include limbaj și gesturi abuzive, umilitoare, degradante sau ofensatoare, amenințări, avansuri sexuale, atingeri și tachinări nepotrivite sau manipularea elevilor sau a mamelor sau surorilor acestora, pentru a face schimb de favoruri sexuale în schimbul unor note bune, etc.

În cadrul prezentei proceduri se va oferi o prezentare atât a formelor de discriminare ce pot fi identificate în interacțiunile din mediul școlar, cât și a măsurilor ce pot fi întreprinse de către cadrele didactice sau de orice persoană ce identifică o posibilă faptă de discriminare, dar și a unor instrumente ce ar putea fi dezvoltate la nivelul unității pentru soluționarea sau prevenirea atitudinilor discriminatorii sau a situațiilor de discriminare.

8.2. Documente utilizate:

8.2.1. Lista și proveniența documentelor:

- Documentele utilizate în elaborarea prezentei proceduri sunt cele enumerate la pct. 6.

8.2.2. Conținutul și rolul documentelor:

- Documentele utilizate în elaborarea prezentei proceduri au rolul de a reglementa modalitatea de implementare a activității procedurate;

- Accesul, pentru fiecare Compartiment, la legislația aplicabilă, se face prin programul informatic la care au acces salariații unitatii școlare.

8.2.3. Circuitul documentelor:

- Pentru asigurarea condițiilor necesare cunoașterii și aplicării de către salariații unității a prevederilor legale care reglementează activitatea procedurată, elaboratorul va difuza procedura conform pct.3.

8.3. Resurse necesare:

8.3.1. Resurse materiale:

- Computer;
- Imprimantă;
- Copiator;

LICEUL "REGINA MARIA" DOROHOI	PROCEDURĂ OPERAȚIONALĂ	Ediția: I-a
	COMBATEREA DISCRIMINĂRII ÎN SALA DE CLASĂ	Revizia 0
	Cod: P.O. 154	Exemplar nr. 1

- Consumabile (cerneală/toner);
- Hârtie xerox;
- Dosare.

8.3.2. Resurse umane:

- Conducătorul unității;
- Compartimentele prevăzute în organigrama unității.

8.3.3. Resurse financiare:

- Conform Bugetului aprobat al unității.

8.4. Modul de lucru:

8.4.1. Planificarea operațiunilor și acțiunilor activității:

Operațiunile și acțiunile privind activitatea procedurată se vor derula de către toate compartimentele implicate, conform instrucțiunilor din prezenta procedură.

8.4.2. Derularea operațiunilor și acțiunilor activității:

Cadrele didactice au fost întotdeauna esențiale în crearea unor săli de clasă incluzive și în care elevii au șanse egale de a accesa o educație de calitate. De asemenea, conducerea și managementul unității sunt esențiale pentru crearea unui mediu în care cadrele didactice sunt împuternicite și responsabile pentru crearea unei săli de clasă sensibile la conceptul de egalitate și nediscriminare la orice nivel școlar.

Educația de calitate pentru toți este un drept fundamental al omului și este parte integrantă a realizării tuturor dimensiunilor dezvoltării incluzive și durabile. Educația le permite tuturor, fără discriminare, să participe în mod egal la viața socială, economică și politică și este fundamentală pentru societățile democratice.

Cadrele didactice au un rol important de jucat, lucrând îndeaproape cu sistemul de management al unității, printr-o comunicare regulată cu privire la problemele de bullying legate de clasă. O școală incluzivă implică, de asemenea, că sistemele de management recunosc și abordează nevoile ce reies din încălcarea dreptului la nediscriminare. Aceasta include asigurarea unei infrastructuri adecvate pentru elevii cu dizabilități, cum ar fi adaptarea rezonabilă a spațiilor clasei, dezvoltarea și aplicarea codurilor de conduită ale profesorilor, stabilirea siguranței elevilor, și măsurile de protecție și utilizarea de buget distinct, necesar dezvoltării de programe specifice diversității.

Prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință pe baza criteriilor: rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex (gen), orientare sexuală, vârstă, handicap (dizabilitate), boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.

Pentru a exista o faptă de discriminare trebuie îndeplinite, cumulativ, câteva elemente:

- Să existe un tratament diferit (intenționat sau nu);
- Tratamentul diferit să conștie în încălcarea sau restricționarea unui drept fundamental;
- Să existe o comparație cu o altă persoană aflată în condiție egală;
- Să existe un criteriu ce poate sta la baza tratamentului diferit;
- Să existe o legătură de cauzalitate între tratamentul diferit și criteriu;
- Să nu existe o justificare sau un motiv temeinic prevăzut de lege pentru acest tratament diferit.

LICEUL "REGINA MARIA" DOROHOI	PROCEDURĂ OPERAȚIONALĂ	Ediția: I-a
	COMBATEREA DISCRIMINĂRII ÎN SALA DE CLASĂ	Revizia 0
	Cod: P.O. 154	Exemplar nr. 1

Există și tratament diferit ce nu poate fi considerat discriminare: pentru protejarea unei persoane, unui grup de persoane, unor categorii dezavantajate există o serie de măsuri afirmative luate de autorități, menite să asigure dezvoltarea firească și realizarea efectivă a egalității de șanse a acestora în raport cu celelalte.

Printre formele discriminării, se numără:

- **Discriminarea directă** - survine atunci când o persoană este tratată în mod nefavorabil prin comparație cu modul în care au fost sau ar fi tratate alte persoane aflate într-o situație similară, iar motivul acestui tratament îl constituie unul dintre criteriile prevăzute de legislația în vigoare;
- **Discriminarea indirectă** - apare atunci când o prevedere, un criteriu sau o practică aparent neutră, dezavantajează anumite persoane, pe baza criteriilor prevăzute de legislația în vigoare, în afara cazului în care aceste prevederi, criterii sau practici sunt justificate obiectiv de un scop legitim, iar metodele de atingere a aceluia scop sunt adecvate și necesare;
- **Discriminarea multiplă** - apare atunci când o persoană, un grup de persoane sau comunitate sunt tratate diferențiat, într-o situație egală, pe baza a două sau a mai multor criterii de discriminare, cumulativ (ex. excluderea unui elev din sistemul de învățământ pe criteriul dizabilității și al etniei);
- **Hărțuirea** - este orice comportament pe criteriu de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, gen, orientare sexuală, apartenența la o categorie defavorizată vârsta, handicap, statut de refugiat ori azilant sau orice alt criteriu care duce la crearea unui cadru intimidant, ostil, degradant ori ofensiv.

Hărțuirea are loc prin:

- Abuz (verbal, nonverbal, fizic);
- Acte mai subtile, de exemplu subevaluare cu rea-credință a activității victimei și de marginalizare sau chiar de izolarea sa socială treptată;
- Umilirea de către profesor (adresarea de către cadrul didactic a unor cuvinte jignitoare față de un elev, cu scopul intimidării acestuia);
- Acțiuni de îngrădire a posibilității de exprimare a unui elev: acesta nu are posibilitatea de a-și expune punctul de vedere în fața colegilor sau a cadrelor didactice, persoana este întreruptă atunci când vorbește, colegii o împiedică să-și susțină punctul de vedere, colegii se adresează necuviincios, jignesc victima, realizările victimei și viața personală sunt criticate;
- Umilire și izolare: Remarci cu conținut degradant, ofensator, făcând referire la caracteristici fizice sau de aparență ale elevului, injurii și insulte. Se glumește pe seama originii, naționalității sau a vieții particulare a elevului; evaluarea școlară este incorectă; prezentarea unor poze, postere cu caracter rasist, fascist, ofensiv sau altele, trimiterea de e-mail-uri ofensatoare. Nu se vorbește niciodată cu persoana; aceasta nu este lăsată să se adreseze altei persoane; se interzice colegilor să vorbească cu aceasta; se ignoră prezența fizică a persoanei;
- Acțiuni de discreditare profesională: Impunerea elevului, în mod repetat, a rezolvării unor teme sau teste fără sens, care nu fac parte din obligațiile tuturor elevilor. Nu i se atribuie teme, proiecte, i se atribuie unele peste sau sub nivelul nivelului cunoașterii sale, unele fiind inutile sau absurde; se schimbă frecvent temele atribuite și i se impune să execute unele umilitoare.

Hărțuirea are ca efect încălcarea demnității umane. Aceste forme de hărțuire mai sunt cunoscute și sub denumirile de „mobbing” sau „bullying”.

Cazurile de bullying pot fi descoperite prin aplicare unui chestionar anonim, care va cuprinde întrebările:

- Cât de mult îți place școala?
- Câți prieteni buni ai în clasă?
- În ultima săptămână, a răs cineva de tine?

LICEUL "REGINA MARIA" DOROHOI	PROCEDURĂ OPERAȚIONALĂ	Ediția: I-a
	COMBATerea DISCRIMINĂRII ÎN SALA DE CLASĂ	Revizia 0
	Cod: P.O. 154	Exemplar nr. 1

- În ultima lună ai sesizat zvonuri despre tine?
- Ai simțit că ești lovit mai des ca de obicei, ți s-a pus piedică?
- În ultima săptămână te-a împiedicat cineva să participi la activități?
- Ți-a fost distrus intenționat un bun al tău (penar, caiet, haină)?
- În ultima săptămână de câte ori a folosit cineva telefonul/SMS-ul/ internetul/ WhatsApp-ul pentru a trimite mesaje jignitoare despre tine?
- Te simți bine în clasa ta?
- Ce ai schimba ca să-ți fie mai bine în clasa ta?

Discriminarea pe criteriul etnic, pe criteriul dizabilității și/sau al cerințelor educaționale speciale, pe criteriul statutului socioeconomic al părinților/familiilor, pe criteriul performanțelor școlare este cunoscută sub denumirea de **segregare școlară**, care este o formă gravă de discriminare și are drept consecință accesul inegal al elevilor la o educație de calitate, încălcarea exercitării în condiții de egalitate a dreptului la educație, precum și a demnității umane. Cazurile în care are loc segregarea școlară sunt prezentate în cadrul procedurii Segregarea școlară, elaborată la nivelul unității de învățământ.

Cadrele didactice care interacționează direct cu un elev pot observa:

- Semne fizice (haine rupte, răni fizice, rechizitele școlare rupte sau distruse cu totul);
- Semne psihocomportamentale: lipsa poftei de mâncare (în pauza când se mănâncă pachetul de acasă), teama permanentă (elevul întoarce mereu capul, se uită cu teamă la ceilalți și la profesor), este nedormit (caz în care părinții pot confirma), rosul unghiilor, vânătăi, leziuni, arsuri, hemoragii, fracturi și altele.

Pentru combaterea discriminării în clasă, cadrele didactice se vor asigura că:

- Materialele de predare și de învățare sunt fundamentale pentru procesul pedagogic și pot servi la promovarea unei societăți incluzive sau pot reproduce și consolida sisteme de opresiune, discriminare și inegalități. Ele contribuie la construirea credințelor și valorilor la elevi despre normele de nediscriminare/egalitate, alegerile profesionale și oportunitățile viitoare;
- Sala de clasă va fi amenajată astfel încât să poată contribui pozitiv la procesul de învățare pentru toți elevii. Crearea unor medii de învățare ordonate și interactive ia în considerare o serie de factori: amenajarea meselor și scaunelor din sala de clasă sau laborator, decorațiunile și utilizarea spațiului peretelui pentru a promova mesaje pozitive și a evidenția munca elevului, precum și accesibilitatea și organizarea predării. Este important ca profesorii (și conducerea unității) să înțeleagă modul în care configurarea și întreținerea spațiilor de învățare afectează calitatea învățării și menținerea unui climat educațional corect și nediscriminatoriu. Vor fi încurajate oportunitățile egale de a împărtăși spațiul din bancă pentru a înlătura barierele, a se înțelege și respecta reciproc și a lucra împreună pentru un obiectiv comun, a implica activ toți elevii. Cadrele didactice vor utiliza sisteme și structuri care cultivă siguranța și un mediu de învățare incluziv pentru toți elevii, cum ar fi dezvoltarea colectivă a normelor de grup, se vor include activități care dezvoltă inteligența emoțională și abilitățile de rezolvare a conflictelor pentru ca elevii să interacționeze bine împreună. Se vor lua măsuri intenționate pentru a încuraja participarea tuturor elevilor;
- Sunt angajați într-o ascultare activă. Ascultarea activă îi ajută pe elevi să simtă că ideile și contribuțiile lor contează și îi încurajează să participe la clasă.

Unele abilități de ascultare activă sunt:

- Folosiți limbajul corpului și expresiile faciale pentru a manifesta interes și înțelegere. Aceasta ar putea include contactul vizual, darea din cap, rostirea unor cuvinte afirmative.
- Acordați atenție limbajului corpului și tonului pentru a discerne gândurile sau sentimentele de bază.
- Lasă-ți deoparte ideile sau judecățile preconcepute și fiți curios.
- Recunoașteți contribuțiile lor și mulțumiți-le pentru deschidere, fiind conștienți de nevoile specifice și

LICEUL "REGINA MARIA" DOROHOI	PROCEDURĂ OPERAȚIONALĂ	Ediția: I-a
	COMBATEREA DISCRIMINĂRII ÎN SALA DE CLASĂ	Revizia 0
	Cod: P.O. 154	Exemplar nr. 1

de condițiile dezavantajoase care le-ar putea inhiba capacitatea de a reuși în școală. Identificați ce fel de sprijin suplimentar ar putea avea nevoie. Crede în potențialul tuturor elevilor. Elevii învață mai bine atunci când profesorii cred în ei. Dacă un profesor are încredere în abilitățile elevilor și le poate vedea potențialul, îi ajută pe elevi să-și imagineze propriul succes și să lucreze pentru a-l atinge. Facilitarea dialogului incluziv și reflexiv.

- Promovați un mediu care încurajează pe toată lumea să participe, să-și împărtășească opiniile și să gândească în afara cutiei. Generați discuții despre înțelegerea și opiniile lor.
- Asigurați-vă că elevii mai extrovertiți nu domină discuția. Atrageți păreriile elevilor mai liniștiți. Puteți invita pe cineva direct să-și împărtășească părerea sau să spună lucruri mai generale, cum ar fi: „Aș dori să aud de la cineva care nu a împărtășit încă” sau „Ce cred fetele din clasă despre asta?”
- Urmăriți cine a ridicat mâinile și cine nu; asigurați-vă că acordurile la clasă sunt respectate și că sunt auzite voci și perspective multiple.
- Afirmați-le contribuțiile, mulțumindu-le pentru împărtășire. Promovați reflecția critică și gândirea orientată spre soluții. Elevii ar trebui să fie capabili să reflecteze asupra propriei lor învățări și presupuneri și să obțină o perspectivă asupra lor înșiși și a interacțiunilor lor cu lumea. Ajutați-i să înțeleagă dinamica puterii subiacente și structurile sociale care dau naștere la probleme locale și globale.

Managementul clasei și interacțiunile sunt, de asemenea, elemente importante în procesul pedagogic. Elevii trebuie să aibă siguranță pentru a interacționa și a învăța bine, iar în realizarea acestui lucru, cadrele didactice ar trebui să fie conștiente de diferitele dinamici ale clasei și să știe să cultive relații sănătoase între elevi, profesori și părinți.

Managementul participativ al clasei dezvoltă abilități de conducere pentru ca elevii să își asume responsabilitatea pentru un mediu de învățare pozitiv. Profesorii pot oferi elevilor oportunități de a-și dezvolta inteligența emoțională în domeniile conștientizării de sine, autoreglementării, conștientizării sociale și gestionării relațiilor, precum și abilități de rezolvare a conflictelor pentru a aborda problemele de agresiune, bullying și violență în unitatea de învățământ.

Actori în respectarea principiului egalității și nediscriminării în unitatea de învățământ

În contextul educației, o parte interesată poate fi definită ca orice individ sau entitate care este interesată și implicată în rezultatele educaționale ale elevilor dintr-o comunitate. Acestea sunt:

- Elevii;
- Cadrele didactice;
- Conducerea unității;
- Comisia pentru prevenirea și eliminarea violenței, a faptelor de corupție și discriminării în mediul școlar și promovarea interculturalității;
- Ministerul Educației;
- Inspectoratul Școlar;
- Sindicate ale profesorilor;
- Consilii școlare;
- Asociații de părinți, comunitate;
- Părinți și tutori;
- Lideri tradiționali locali;
- Lideri și autorități publice locale;
- Presa locală și națională;
- Lideri de opinie;
- Organizații nonprofit și comunitare;
- Reprezentanți ai sectorului privat.

Necesitatea de formare continuă a cadrelor didactice

Unitatea de învățământ sprijină formarea, învățarea și aplicarea pedagogiei sensibile la egalitate și nediscriminare a cadrelor didactice prin politici, observare și îndrumare și monitorizare și evaluare.

Calitatea predării la toate nivelurile de educație are un impact semnificativ asupra accesului academic și a performanțelor. Aceasta include profesionalizarea sistematică atât a cadrelor didactice, cât și a celor

LICEUL "REGINA MARIA" DOROHOI	PROCEDURĂ OPERAȚIONALĂ	Ediția: I-a
	COMBATerea DISCRIMINĂRII ÎN SALA DE CLASĂ	Revizia 0
	Cod: P.O. 154	Exemplar nr. 1

nedidactice în cadrul educației, prin îmbunătățirea formării cadrelor didactice și a sprijinului pentru profesori.

Se impune formarea cadrelor didactice cu cunoștințe, abilități și atitudini care să le permită să răspundă în mod adecvat nevoilor de învățare ale elevilor prin utilizarea proceselor și practicilor de clasă conștiente de nediscriminare și egalitate, îmbunătățește în cele din urmă rezultatele învățării și sporește sensibilitatea în furnizarea de servicii educaționale.

Un model de training sensibil la nediscriminare îi formează pe profesori să fie mai conștienți de conceptul de egalitate și nediscriminare și îi dotează cu abilitățile de a înțelege și de a aborda nevoile specifice de învățare ale elevilor aparținând grupurilor vulnerabile. El ar dezvolta practici de predare care să genereze tratament egal și participarea tuturor elevilor la clasă și în comunitatea școlară mai largă. Acesta pledează pentru practicile de clasă care asigură participarea egală a tuturor, inclusiv un mediu de clasă care îi încurajează pe toți să prospere.

Profesorii sunt instruiți în proiectarea și utilizarea planurilor de lecție care țin cont de egalitate și nediscriminare, interacțiunea în clasă, amenajarea clasei, utilizarea limbii în clasă, materiale de predare și învățare, strategii pentru eliminarea hărțuirii, managementul unității de învățământ sensibil la bullying și soluționarea acestui tip de situație, sisteme și monitorizare și evaluare.

De asemenea, pot fi aplicate chestionare cadrelor didactice pentru a identifica nivelul propriu de cunoaștere în domeniul nediscriminării, care să conducă la identificarea reală a nevoii de formare.

Implicarea părinților

Unitatea de învățământ sprijină parteneriatele școală – părinți care pot duce la îmbunătățirea rezultatelor școlare, a stimei de sine și a frecvenței școlare a elevilor. Cadrele didactice joacă un rol esențial în angajarea părinților pentru a-și sprijini copiii să reușească la școală.

Instrumente-exemplu pentru implicarea eficientă a părinților:

- Părinții vor fi întâmpinați într-un mod cald și respectuos și se va crea o școală sau un mediu de clasă favorabil familiei. Se va aplica o politică a ușilor deschise;
- Sensibilizarea părinților cu privire la drepturile oricărui copil, în special dreptul la educație și de a fi protejați de orice încălcare a drepturilor omului. Părinții ar trebui să fie conștienți de faptul că elevul/eleva are dreptul de a avea un cuvânt de spus în problema viitorului lui/ei;
- Vor fi aranjate locuri pentru întâlnirile școlare care să fie accesibile și să răspundă nevoilor părinților, care ar putea să nu fie pe terenul unității de învățământ;
- Se vor face întâlniri distractive și captivante;
- Se vor aborda nevoile reale, convingerile culturale și considerațiile părinților;
- Se va asigura, în măsura în care este posibil, că documentele scrise, care sunt trimise acasă, sunt în limba maternă a părinților. Cadrele didactice pot contacta părinții și prin telefon sau pot face vizite la domiciliu;
- Se vor dezvolta modalități inovatoare pentru ca părinții să se implice în școală. Vor fi invitați să fie vorbitori sau povestitori, să doneze alimente sau materiale, să ofere sprijin pentru îndrumare în clasă sau după școală, să sprijine întreținerea fizică a facilităților, să discute cu alți părinți;
- Se vor crea forumuri publice pentru a sensibiliza părinții și vor fi utilizate structurile comunitare existente;
- Se va exprima aprecierea pentru timpul și contribuțiile lor. Scopul final este de a promova un parteneriat între părinți și profesori pentru a asigura o educație de bună calitate pentru elevi și un management mai eficient al școlilor, prin implicarea în următoarele elemente ale unui sistem de management școlar: dezvoltarea curriculei nediscriminatorii, implementarea și evaluarea, resursele fizice și materiale, personalul unității școlare, etc.

Unitatea de învățământ și cadrele didactice sunt actori esențiali în schimbarea normelor și practicilor culturale dăunătoare prin asigurarea unor spații sigure pentru învățare și prin furnizarea de educație cu privire la drepturile omului și la cauzele și consecințele încălcării principiului nediscriminării. Profesorii

LICEUL "REGINA MARIA" DOROHOI	PROCEDURĂ OPERAȚIONALĂ	Ediția: I-a
	COMBATerea DISCRIMINĂRII ÎN SALA DE CLASĂ	Revizia 0
	Cod: P.O. 154	Exemplar nr. 1

Înșiși trebuie să înțeleagă natura inegalităților și să se implice în mod activ în prevenirea și abordarea acestora în clasă și în societate.

Unitatea de învățământ și cadrele didactice sunt responsabile de asigurarea siguranței elevilor lor și trebuie să dispună de mecanisme adecvate pentru a-i trage la răspundere pe agresori și pentru a raporta incidentele autorităților competente. Răspunsurile și acțiunile unui profesor la raportarea de către un elev a unei fapte de discriminare vor determina în mare măsură capacitatea elevului de a-și reveni și de a face față traumei.

Unitatea va oferi cadrelor didactice cadrul și resursele de care au nevoie pentru a fi aliați, iar acest lucru include o rețea de răspuns formată nu doar din cadre didactice, ci și din părinți și ONG-uri din domeniu, pentru a oferi un sprijin adecvat victimei.

În timp ce profesorii pot fi primul punct de contact pentru un elev, dacă este posibil, elevii ar trebui îndrumați către o sursă de încredere și specializată de sprijin, consiliere, tratament medical și/sau aplicarea legii.

Cadrele didactice pot contribui la sprijinirea procesului de îndrumare prin:

- cunoașterea punctelor de intervenție/sprijin în școală și comunitate, cum ar fi: conducerea unității, ONG-urile locale, furnizorii de servicii medicale, serviciile de consiliere, autoritățile locale, poliția și punctele forte și punctele slabe ale fiecăruia;
- notificarea părinților elevului și ajutorarea acestora să cunoască rețeaua de intervenție/sprijin;
- însoțirea elevului la vizite de referință pentru a-l susține;
- dezvoltarea unui plan de raportare și trimitere care este clar, simplu, accesibil, confidențial și respectuos.

Traume care trebuie să atragă atenția cadrelor didactice la anumite comportamente diferite:

Traumă individuală

Trauma este experiența individuală unică a unui eveniment sau a unei stări de durată, în care:

- Individul este expus la amenințare reală, vătămare gravă și/sau psihologică (prin experimentarea sau aflarea în mod direct despre o eveniment traumatic sau a avut o expunere repetată directă;
- Capacitatea de a face față și/sau capacitatea elevului de a-și integra experiența emoțională este copleșitoare, provocând o suferință semnificativă.

Traumă colectivă

- Traumă culturală, istorică, insidioasă și politică/economică cu impact asupra indivizilor și comunității de-a lungul generațiilor.

Modul în care cadrele didactice răspund și mediul de clasă pe care profesorii îl creează pot face o diferență importantă pentru elevi. Când cadrele didactice sunt informate cu privire la traume, elevii se simt mai în siguranță, au mai multe șanse să acceseze sprijin și să beneficieze de servicii de vindecare. A ști cum să răspunzi cu empatie, compasiune și comportamente adecvate este esențial pentru a crea egalitate de șanse și tratament și, ca urmare directă, echilibru psihic elevilor.

Acțiuni ce pot fi aplicate de unitatea de învățământ pentru asigurarea principiului nediscriminării în sistemul de educație:

- Recrutarea și selecția nediscriminatorie a elevilor, indiferent de naționalitatea, etnia, rasa, etc, acestora la formarea claselor;
- Evaluarea corectă a rezultatelor elevilor;
- Dezvoltarea și aplicarea unor coduri de conduită pentru profesori, personal și elevi, inclusiv o politică de toleranță zero față de hărțuirea și abuzul fizic sau verbal asupra elevilor, profesorilor sau personalului de către orice alt elev, profesor sau personal, inclusiv director sau personal administrativ și tehnic. Se va asigura că toată lumea are roluri active în aplicarea acestor coduri de conduită;

LICEUL "REGINA MARIA" DOROHOI	PROCEDURĂ OPERAȚIONALĂ	Ediția: I-a
	COMBATerea DISCRIMINĂRII ÎN SALA DE CLASĂ	Revizia 0
	Cod: P.O. 154	Exemplar nr. 1

- Acțiuni continue pe nediscriminare și la colectarea de date dezagregate, în vederea obținerii unei imagini reale a ceea ce se întâmplă în unitatea de învățământ, în vederea identificării de soluții rapide;
- Incluziunea în școală, săli de clasă și toalete accesibile și abordarea atitudinilor negative față de persoanele marginalizate;
- Dezvoltarea normelor și politicilor de construcție și infrastructură care să asigure facilități adecvate pentru elevii cu dizabilități sau elevi cu certificat CES;
- Asigurarea accesului egal la activități sportive și extracurriculare pentru băieți și fete;
- Promovarea participării active a tuturor elevilor, indiferent de apartenența sau caracteristicile acestora, în procesele de luare a deciziilor din unitate;
- Revizuirea curriculumului, manualelor, altor materiale de învățare și ghiduri ale profesorilor pentru a lua în considerare modul în care genul, dizabilitățile, existența unei boli cronice, statutul social și alte aspecte relevante pentru echitate și incluziune sunt abordate și incluse în întregul curriculum. Această muncă se face în colaborare cu alte școli sau instituții de formare a cadrelor didactice sau ca un efort la nivel național;
- Profesorii sunt la curent cu datele locale, regionale și naționale dezagregate privind accesul și succesul în școli la diferite niveluri de clasă;
- Instruirea tuturor elevilor în sprijinul de la egal la egal pentru a lupta împotriva inegalităților, stereotipurilor și prejudecăților, cum ar fi inițiativele împotriva violenței și incluziunea persoanelor cu dizabilități;
- Instituirea de burse pentru elevii provenind din medii vulnerabile sau aflați la risc de excluziune;
- Căutare de finanțare pentru a avea o sursă adecvată de materiale de predare și de învățare și pentru a dezvolta materiale didactice noi;
- Căutare finanțare pentru modernizarea unității;
- Împărtășirea de informații în cadrul comunităților despre: importanța educării nediscriminatorii, a eliminării hărțuirii și a abuzului fizic sau verbal între elevi;
- Crearea de proiecte participative care să implice unitatea, elevii, cadrele didactice, părinți, și comunitatea în general în dezvoltarea soluțiilor locale pentru conștientizarea importanței combaterii discriminării în educație.

Rolul Comisiei școlare pentru prevenirea și eliminarea violenței, a faptelor de corupție și discriminării în mediul școlar și promovarea interculturalității, în domeniul prevenirii și eliminării oricărei forme de discriminare:

- monitorizează sistematic, anual, toate formele de discriminare în unitatea de învățământ;
- verifică, ca la constituirea grupelor/claselor de început de nivel de studii să se asigure mixarea elevilor astfel încât diversitatea socială, etnică, culturală etc. a circumscripției școlare să fie reflectată în fiecare clasă;
- verifică, reflectarea diversității sociale, etnice, culturale etc. în spațiul școlar și în activitățile didactice curriculare și extracurriculare, în structurile de conducere sau organismele consultative ale unității de învățământ;
- identifică nevoile de resurse umane necesare în procesele de incluziune educațională și recomandă directorului unității angajarea acestor resurse umane (de exemplu mediator școlar, consilier școlar, cadre didactice aparținând grupurilor minoritare sau vulnerabile, cadru didactic de sprijin etc.);
- identifică nevoile de formare a cadrelor didactice din unitatea de învățământ în domenii legate de desegregarea școlară, abordări incluzive în educație, calitatea educației în contexte incluzive etc. și le comunică unității de învățământ;
- elaborează și coordonează implementarea planului de desegregare școlară și incluziune educațională în momentul în care identifică o situație de segregare școlară;
- elaborează proiecte având ca obiectiv combaterea discriminării în mediul școlar;
- elaborează planul de acomodare rezonabilă și accesibilizare a unității de învățământ pentru incluziunea educațională a elevilor cu dizabilități;
- elaborează și coordonează implementarea unor campanii de conștientizare și comunicare în circumscripția sa școlară pentru părinți, elevi, autorități locale și județene pentru promovarea educației incluzive de calitate, pentru promovarea interculturalității sau pentru acțiuni de combatere a

LICEUL "REGINA MARIA" DOROHOI	PROCEDURĂ OPERAȚIONALĂ	Ediția: I-a
	COMBATEREA DISCRIMINĂRII ÎN SALA DE CLASĂ	Revizia 0
	Cod: P.O. 154	Exemplar nr. 1

discriminării în mediul școlar;

j) propune conducerii unității parteneriate cu organizațiile neguvernamentale, autoritățile centrale, județene și locale, cu alte organizații specializate etc. în domeniul combaterii discriminării;

k) propune Comisiei de evaluare și asigurare a calității de la nivelul unității de învățământ programe, măsuri și activități de îmbunătățire a calității în domeniul prevenirii și eliminării discriminării în mediul școlar.

Discriminarea în mediul școlar are consecințe educaționale și sociale negative, cum ar fi:

a) dificultăți în a atrage elevii în sistemul de educație - grad ridicat de neșcolarizare;

b) incapacitatea de a menține elevii în sistemul de educație - grad ridicat de abandon școlar;

c) incapacitatea de a atrage și a menține profesorii calificați în unitate, fapt care afectează calitatea educației;

d) incapacitatea de a pregăti elevii la standarde necesare pentru trecerea la forme superioare de școlarizare;

e) menținerea prejudecăților și stereotipurilor, deopotrivă la nivelul populației majoritare și la cel al grupurilor vulnerabile la segregare școlară;

f) contribuția la formarea unor reprezentări negative privind capacitatea unității de a genera progres social și echitate.

8.4.3. Valorificarea rezultatelor activității:

Rezultatele activității vor fi valorificate de toate compartimentele implicate din unitate.

LICEUL "REGINA MARIA" DOROHOI	PROCEDURĂ OPERAȚIONALĂ	Ediția: I-a
	COMBATerea DISCRIMINĂRII ÎN SALA DE CLASĂ	Revizia 0
	Cod: P.O. 154	Exemplar nr. 1

9. Responsabilități

9.1. Conducătorul unității

- Aprobă procedura;
- Asigură implementarea și menținerea procedurii.

9.2. Comisia CEAC

- Aplică și menține procedura;
- Realizează activitățile descrise la termenele stabilite în prezenta procedură.

9.3. Cadrele didactice

- Aplică și mențin procedura;
- Realizează activitățile descrise la termenele stabilite în prezenta procedură.

9.4. Comisia pentru prevenirea și eliminarea violenței, a faptelor de corupție și discriminării în mediul școlar și promovarea interculturalității

- Aplică și mențin procedura;
- Realizează activitățile descrise la termenele stabilite în prezenta procedură.

LICEUL "REGINA MARIA" DORHOI	PROCEDURĂ OPERAȚIONALĂ		Ediția: I-a
	COMBATEREA DISCRIMINĂRII ÎN SALA DE CLASĂ		Revizia 0
	Cod: P.O. 154		Exemplar nr. 1

10. Formular de evidență a modificărilor

Nr. Crt	Ediția	Data ediției	Revizia	Data reviziei	Nr. pag.	Descrierea modificării	Semnătura conducătorului departamentului
1	2	3	4	5	6	7	8
10.1		20.10.2023					

11. Formular de analiză a procedurii

Nr. crt.	Compartiment	Conducător compartiment Nume și prenume	Înlocuitor de drept sau delegat	Aviz favorabil		Aviz nefavorabil	Semnătura	Data
				Semnătura	Data	Observații		
1.	Didactic	Mihoc Elisabeta - Mihaela			20.10.2023			
2.	Didactic	Bolohan Gabriela			20.10.2023			

12. Lista de difuzare a procedurii

Nr. ex.	Compartiment	Nume și prenume	Data primirii	Semnătura	Data retragerii	Data intrării în vigoare a procedurii	Semnătura
1.	Conform Procesului Verbal de predare-primire.						

13. Anexe

Nr. Crt	Denumirea anexei	Elaborator	Aproba	Numar de exemplare	Arhivare
1	2	3	4	5	6
13.1	Chestionar elevi - identificare forme de discriminare	-	-		-

LICEUL "REGINA MARIA" DOROHOI	PROCEDURĂ OPERAȚIONALĂ	Ediția: I-a
	COMBATerea DISCRIMINĂRII ÎN SALA DE CLASĂ	Revizia 0
	Cod: P.O. 154	Exemplar nr. 1

Cuprins

1. Lista responsabililor cu elaborarea, verificarea și aprobarea ediției sau, după caz, a reviziei în cadrul ediției procedurii documentate	2
2. Situația edițiilor și a reviziilor în cadrul edițiilor procedurii	2
3. Lista cuprinzând persoanele la care se difuzează ediția sau, după caz, revizia din cadrul ediției procedurii	2
4. Scopul procedurii	3
5. Domeniul de aplicare	4
6. Documente de referință	5
7. Definiții și abrevieri	6
8. Descrierea procedurii	7
9. Responsabilități	16
10. Formular de evidență a modificărilor	17
11. Formular de analiză a procedurii	17
12. Lista de difuzare a procedurii	17
13. Anexe	17